

Historiska förändringsprocesser

Från havsmonster till google earth - kartans historia

I tiden

Jeanette Jonasson och Marcus Jonasson

Den första jordgloben

En jordglob är ett bra sätt att visa hela världen. Jorden är ju rund, och inte platt som en vanlig karta.

Den första jordgloben kom från Portugal, år 1492. På den finns inte Amerika med. Vet du varför? Jo, ingen i Europa visste att Amerika fanns då.

En man som hette Columbus hittade Amerika av misstag. Han letade egentligen efter en bra väg till Indien. Han kom tillbaka från Amerika ett år efter att jordgloben tillverkades. Därför finns inte Amerika med på den.

Jordglob

Det fanns på kartor förr

Gamla kartor visar vad folk tänkte och visste om världen då. Idag tycker vi ofta att de ser jättekonstiga ut.

Länder och hav kan ha fel form och vara på fel plats. I utkanten på gamla kartor kan det vara bilder på havsmonster och otäcka djur.

De som ritade kartorna visste inte vad som fanns långt borta. Då fantiserade de om odjur och sagoväsen. Det man inte känner till, är det ju lätt att fantisera om och bli rädd för.

Gammal karta

Rita kartor

För att rita de första kartorna tittade kartritarna noga på hur de platser de skulle rita såg ut.

Så försökte de rita av det de hade sett.

Senare började de mäta avstånd mellan olika punkter i landskapet.

Då blev kartorna mer exakta.

På 1200-talet uppfanns kompassen.

En kompass visar vilket håll de olika väderstrecken är åt.

Den gjorde det lättare att rita kartor och sjökort rätt.

Ett sjökort är en karta som man använder när man seglar på havet.

De många upptäcktsfärderna på 1400- och 1500-talet, gjorde att man kunde göra bättre kartor över platser långt borta.

Idag gör vi kartor genom att ta foton med flyg eller satelliter.

Sedan gör vi om foton till kartor med olika färger och symboler.

Det är lättare än att bara mäta och försöka rita av verkligheten.